

Turun normaalikoulu

Perusopetuksen ohjaussuunnitelma

Ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen, kasvun ja kehityksen tueksi.

Ohjaus on kaikkien koulussa työskentelevien yhteistä työtä.

Koulun toimintakulttuuri tukee ohjauksen järjestämistä.

Turun yliopisto
University of Turku

TURUN YLIOPISTO
TURUN NORMAALIKOULU

HYVÄ OHJAUS

OHJAUKSEN EETTISET PERIAATTEET

Jokaista oppilasta kunnioitetaan yksilönä ja oman elämänsä rakentajana, jolla on oikeus laadukkaaseen ja omiin tarpeisiinsa nähden riittävään ohjaukseen. Ohjaus on aina vuorovaikutteista yhteistyötä.

Oppilasta ohjaava henkilö huomioi seuraavat ohjauksen periaatteet:

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS

Tulee kunnioittaa ohjattavan itsemääräämisoikeutta. Tuodaan oppilaan kehittymiseen liittyviä vaihtoehtoja esille monipuolisesti ja kunnioitetaan ohjattavan omia valintoja.

TOTUUDELLISUUS

Tulee toimia rehellisesti ja hienotunteisesti. Ohjauksessa annettavan tiedon on oltava ajankohtaista, monipuolista ja tiedon kriittiseen arviointiin ohjaavaa. Ohjausmateriaalin tekijä on tuotava esiin. Ohjauksessa hyödynnetään moniammatillista yhteistyötä ja kannustetaan oppilasta ottamaan yhteyttä toisiin asiantuntijoihin.

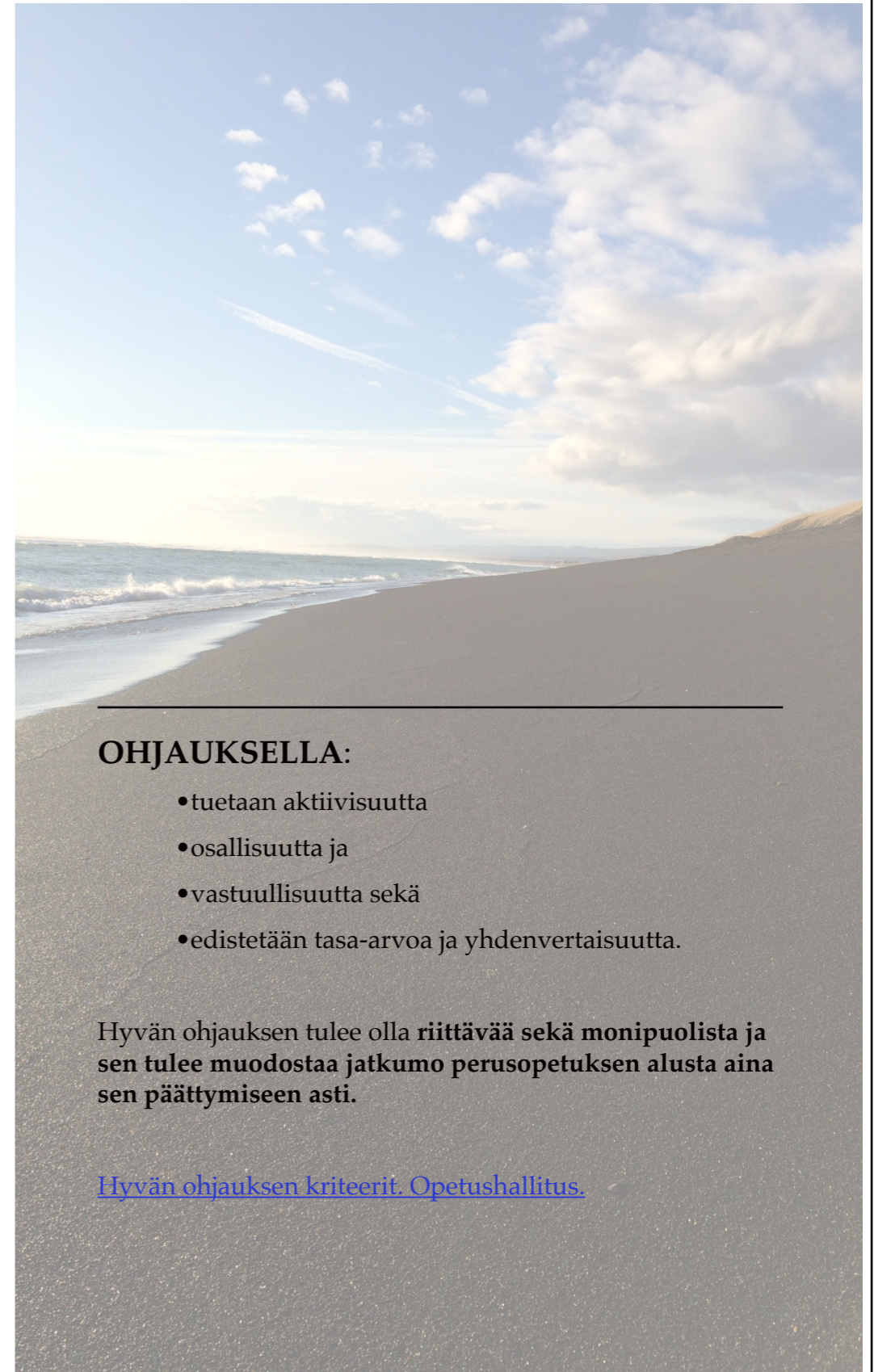
LUOTTAMUKSELLISUUS

Ohjaus on luottamuksellista. Luottamuksellisuus on säilytettävä myös muuttuvissa ohjausympäristöissä. Tietoja voidaan luovuttaa, mikäli se on ohjattavan edun kannalta välttämätöntä. Tällöin pyritään ensin keskustelemaan ohjattavan kanssa. Tietojen luovutuksessa noudatetaan voimassa olevia lakeja.

RIIPPUMATTOMUUS

Ohjaajana on tiedostettava omat arvonsa sekä yhteiskunnan ja muista kulttuureista tulevien arvoja, jotta voidaan antaa eettisesti kestävä ohjausta. Tiedostetaan myös omien, työyhteisön ja muun yhteiskunnan odotusten vaikutukset ohjaustyöhön.

Lähde: Suomen opinto-ohjaajat ry., muokattu

OHJAUKSELLA:

- tuetaan aktiivisuutta
- osallisuutta ja
- vastuullisuutta sekä
- edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Hyvän ohjauksen tulee olla **riittävää sekä monipuolista ja sen tulee muodostaa jatkumo perusopetuksen alusta aina sen päättymiseen asti.**

[Hyvän ohjauksen kriteerit. Opetushallitus.](#)

ONNISTUNUT OPINTOPOLKU

OHJAUKSEN TAVOITTEENA on ohjata oppilasta:

- kehittämään opiskelu- ja koulunkäyntivalmiuksia
- tunnistamaan omat vahvuudet ja kehittämiskohteet
- toimimaan ryhmän jäsenenä
- käsittelemään elämään, koulutukseen ja uravalintoihin liittyviä kysymyksiä

Ohjauksen periaatteet ja tavoitteet pyritään ottamaan huomioon kaikessa koulun toiminnassa. Vuorovaikutteista yhteistyötä toteutetaan myös sääntöjen noudattamiseen sekä kurinpitoon ja seuraamuksiin liittyvissä asioissa.

Koulun johto luo ohjaukselle hyvän ja toimivan [toimintaympäristön](#) (Liite 1). Ohjausta koulussa antaa osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö. Ohjausta tehdään tiiviissä yhteistyössä huoltajien kanssa. Ohjauksen verkostoon kuuluvat myös koulun ulkopuoliset toimijat (mm. nuorisotyö, koulupoliisi, sosiaalitoimi, harrastustoiminnan vetäjät, ym.), joiden asiantuntijuutta hyödynnetään ohjaustyössä tarpeen mukaan.

Ohjauksen kannalta keskeisiä kokonaisuuksia ovat: oppilaanohjaus alakoulussa, luokkaohjaus yläkoulussa (oppilaanohjauksen oppitunnit), henkilökohtainen ohjaus yläkoulussa (opinto-ohjaus, arviointikeskustelut, kolmiportainen tuki), [kehityskeskustelut](#) (liite 2) koko perusopetuksen aikana ja [työelämään tutustuminen](#) (liite 2). Erityisen tärkeä merkitys ohjauksella on koulutuksen [siirtymävaiheissa](#) (liite 2) sekä koulutus- ja uravalintapäätösten tukena.

Peruskoulussa oppilasta ohjaavat

Aineenopettaja

Erityisopettaja

Koulun johto

Kuraattori

Luokanohjaaja

Luokanopettaja

Omakieliset opettajat

Opetusharjoittelijat

Opinto-ohjaaja

Psykologi

Terveydenhoitaja

Oppilaan polku oman elämänsä asiantuntijana

Kodin ohjausrooli

Ohjaustyö ja vastuunjako alakoulussa

Siirtymävaihe vuosiluokille 1-6

Erityisopettaja kartoittaa tulevan oppilaan kouluvalmiuksia ja taitotasoa, jonka perusteella pohditaan tuen antamista luokalle ja oppilaalle.

Luokanopettaja ohjaa oppilasta ryhmän jäseneksi, tutustuttaa hyvään koulutyöhön ja varmistaa, että oppilaan siirtymä perusopetukseen on onnistunut.

Psykologi ohjaa ja toimii asiantuntijana koulun aloittamisen valmiuteen liittyvissä asioissa

Opiskelu vuosiluokilla 1-6

Luokanopettaja huolehtii oppilaanohjauksen opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden toteutumisesta, ohjaa oppilasta hyvään koulutyöhön, käy keskusteluja ja kehityskeskustelut oppilaan ja huoltajan kanssa, seuraa opiskelun etenemistä sekä käynnistää tarvittaessa yksilölliset tukitoimet.

Aineenopettaja huolehtii oman oppiaineensa opiskelutekniikan ohjaamisesta sekä ohjaa ryhmässä toimimisen taitojen kehittämisessä.

Erityisopettaja tukee ja ohjaa opiskelussa niitä yleisopetuksen oppilaita, joilla on lieviä oppimisvaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoituksen oppimisessa ja / tai oppilaita, joilla on oppiaineeseen liittyviä oppimisvaikeuksia.

Kuraattori tukee oppilaan koulunkäyntiä, tukee ja edistää oppilaan sosiaalista hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee ongelmien syntymistä ja puuttuu havaittuihin ongelmiin

Omakielinen opettaja ohjaa oppilasta ymmärtämään ja arvostamaan koulun merkitystä sekä toimii kulttuuritulkkinä nuorille ja huoltajille.

Psykologi ohjaa oppimisen valmiuteen liittyvissä asioissa

Terveystenhoitaja ohjaa oppilaita ja huoltajia hyvinvoivaan koulutyöhön ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin yksilöllisiin tukitoimiin.

Siirtymävaihe vuosiluokille 7-9

Erityisopettaja ohjaa oppilasta arvioimaan oppimaan oppimisen taitoja, motivaatiota ja työskentelyä sekä ohjaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan ja välittää opetuksen järjestämisen kannalta olennaiset tiedot eteenpäin yläkouluun.

Luokanopettaja ohjaa oppilasta löytämään taitojen ja vahvuuksien mukaisen jatkon opintopolkuun sekä varmistaa, että oppilaan siirtymävaihe sujuu mutkattomasti.

Kuraattori tukee oppilasta siirtymävaiheessa ja huolehtii opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirtämisestä eteenpäin.

Opinto-ohjaaja tukee oppilaita siirtymävaiheessa ja ohjaa tarpeen mukaan siirtymävaiheen käytännöissä.

Psykologi huolehtii opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirtämisestä.

Terveystenhoitaja huolehtii opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirtämisestä.

Oppilas oman elämänsä asiantuntija tehden hyvää yhteistyötä ohjauksen ammattilaisten kanssa.

Koti ohjaa lasta hyvään koulunkäyntiin sekä aikatauluttamaan ja suunnittelemaan opiskelua. Koti avustaa mahdollisuuksien mukaan opiskelussa. Koti tukee lapsen hyvän itsetunnon kehitystä. Kotona keskustellaan kaverisuhteista ja käyttäytymisestä ryhmässä.

Ohjaustyö ja vastuunjako yläkoulussa

Siirtymävaihe vuosiluokille 7-9

Aineenopettaja innostaa nuorta oman oppiaineensa opiskeluun sekä ohjaa osaltaan hyvään koulunkäyntiin ja ryhmässä toimimiseen.

Erityisopettaja turvaa nuoren omien taitojen ja edellytysten mukaisen opintopolun jatkumisen yläkoulussa.

Kuraattori ohjaa nuorta ryhmän jäseneksi sekä ohjaa haasteita kohtaavaa nuorta hyvään ja toimivaan koulutyöhön.

Luokanohjaaja tutustuttaa nuoren kouluun ja ryhmäänsä sekä ohjaa nuorta koulunkäynnin perusteiden hallintaan.

Opinto-ohjaaja ohjaa nuorta ryhmän jäseneksi sekä ohjaa hyvään ja toimivaan koulutyöhön.

Terveystenhoitaja tapaa tulevat 7. luokkalaiset sekä heidän huoltajansa ja ohjaa nuorta terveelliseen ja hyvinvoivaan koulunkäyntiin.

Opiskelu vuosiluokilla 7-9

Opinto-ohjaaja pitää opetussuunnitelman mukaiset oppilaanohjauksen luokkaohjaustunnit, ohjaa opintojen aikaisissa valinnoissa, seuraa opintojen etenemistä, käy nuoren kanssa itsetuntemusta, urasuunnittelua ja tulevaisuuspohdintaa käsitteleviä ohjauskeskusteluja vastaa tehostetun oppilaanohjauksen koordinoinnista sekä käy nuoren ja huoltajan kanssa 9. luokan kehityskeskustelun.

Aineenopettaja huolehtii oman oppiaineensa opiskelutaitojen ohjaamisesta, ohjaa ryhmässä toimimisen taitojen kehittymisessä sekä ohjaa nuorta löytämään realistisen kuvan oppiaineen opiskelijana

Erityisopettaja ohjaa tukea tarvitsevan nuoren toiminnansuuntaamista, itsesätelytaitojen kehittymistä ja opiskelutekniikoiden vahvistumista sekä tukee oppilasta löytämään vahvuutensa opiskelijana.

Kuraattori tukee haasteita kohtaavan nuoren koulunkäyntiä, edistää hänen sosiaalista hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee ongelmien syntymistä.

Luokanohjaaja ohjaa nuorta toimivaan ja tavoitteelliseen koulunkäyntiin yhteistyössä kodin ja koulun toimijoiden kanssa sekä pitää 7. ja 8. luokan kehityskeskustelut.

Omakielinen opettaja ohjaa nuorta ymmärtämään ja arvostamaan koulun merkitystä sekä toimii kulttuuritulkkina nuorille ja huoltajille.

Psykologi ohjaa oppimisen valmiuteen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymiseen liittyvissä asioissa

Terveystenhoitaja ohjaa nuorta terveellisen ja hyvinvoivaan elämään ja koulunkäyntiin.

Siirtymävaihe perusopetuksen lopulla

Erityisopettaja ohjaa nuorta löytämään realistisen, omien kykyjen ja taitojen mukaisen jatko-opintopolun sekä tukee siirtymävaiheen tiedonsiirtoasioissa.

Kuraattori ohjaa nuorta elämänsuunnittelussa ja tekee tarpeen mukaan siirtymävaiheen yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa.

Opinto-ohjaaja ohjaa nuorta urasuunnittelussa ja tukee siirtymävaiheen hakuasioissa ja muissa siirtymävaiheen järjestelyissä.

Terveystenhoitaja (ja lääkäri) ohjaa nuorta pohtimaan oman terveystensä merkitystä urasuunnitelmissa.

Oppilas oman elämänsä asiantuntija tehden hyvää yhteistyötä ohjauksen ammattilaisen kanssa.

Koti ohjaa nuorta opiskelustrategioiden kehittämisessä sekä avustaa mahdollisuuksien mukaan opiskelussa. Koti tukee hyvän itsetunnon kehittymistä. Koti keskustele nuoren vapaa-ajasta ja kaverisuhteista. Koti keskustele nuoren kanssa tulevaisuudensuunnitelmista ja tuo esille kokemuksia kouluttautumisesta ja työelämästä.

Koulun johto tukee ohjausta ja luo ohjauksen tavoitteita edistävän yleisiin suosituksiin ja hyvän ohjauksen kriteereihin soveltuvan mahdollisimman toimivan ohjausympäristön. Ohjauksen toimivuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Ohjausympäristössä ohjattavien lukumäärä pyritään pitämään suositusten mukaisena ja ohjauksen rakenteet sellaisina, että ne tarvittaessa antavat mahdollisuuden ohjausasiantuntijuuden päivittämiseen ja ohjauksen kehittämiseen.

Hyvän ohjauksen edellytyksiä ovat:

Riittävä ja monipuolinen ohjaus

Ohjaukselle varataan suositusten mukaiset resurssit siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada koko opintojen ajan tarpeensa mukaista, monipuolista ja jatkuvaa henkilökohtaista ja ryhmämuotoista ohjausta.

Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen

Ohjausta toteutetaan tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa.

Ohjaus on yhteistä työtä

Ohjaus on henkilöstön tavoitteellisesti johdettua, opetussuunnitelman mukaista yhteistä työtä.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tukeminen

Ohjausta toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiin koulutuksessa ja työelämässä. Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö

Henkilöstön tiedot, taidot ja ohjausosaaminen on korkeatasoista ja ajan tasalla. Opinto-ohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia.

Ohjaussuunnitelma

Koululla on ohjaussuunnitelma, jota arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti

Koulutuksen siirtymävaiheet

Yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa. Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua siirtymävaiheen jälkeiseen opiskeluun. Ohjauksella kehitetään oppilaan taitoja hankkia tietoja tulevista opinnoista tai oppilaitoksista. Siirtymävaihetta täydennetään jatko-ohjauksella.

Ohjaus tukemassa koulutukseen ja uravalintoihin liittyviä päätöksiä

Ohjauksella tuetaan perusopetuksen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista toisen asteen opintoihin. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan opintojaan ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja. Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasapuolisesti eri vaihtoehtoja.

Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen

Opetuksessa huomioidaan oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittyminen. Työelämään tutustumista toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti.

Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena

Kodin ja koulun välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä. Moniammatillinen yhteistyö on suunnitelmallista ja säännöllistä. Verkosto- ja työelämäyhteistyö on suunniteltua ja mahdollisimman aktiivista.

Ohjauspalveluista tiedottaminen

Oppilas ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista perusopetuksessa. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua.

SIIRTYMÄVAIHEET

Siirtymävaihe esikoulusta perusopetukseen

Lapsen siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kesken. Yhteistyö huoltajien kanssa ja keskinäisen luottamuksen rakentaminen on tärkeitä. Jokaisen lapsen tilanne, oppimisvalmiudet ja tarpeet pyritään ottamaan huomioon. Lasten mahdollisesti tarvitsema oppimisen ja koulunkäynnin tuki turvataan koulun aloitusvaiheessa ja tarkistetaan aamu- ja iltapäivätoimintaan tai kerhotoimintaan osallistumisen tarpeet ja mahdollisuudet. Lapsia rohkaistaan liittymään uuteen ryhmään ja toimimaan uudessa ympäristössä kohtaamiensa aikuisten kanssa.

Siirtymävaihe 6-7

Siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle edellyttää koulujen henkilöstön suunnitelmallista yhteistyötä, opetuksen kannalta tarpeellisen tiedon siirtämistä sekä oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen tuntemista. Kodin ja koulun välistä vuorovaikutusta toteutetaan tarvittaessa.

Siirtymävaihe 9-

Perusopetuksen ja toisen asteen siirtymävaihe edellyttää suunnitelmallista ja monialaista yhteistyötä sekä vuorovaikutusta oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koulu tukee oppilaita siirtymisessä uuteen elämänvaiheeseen mm. opinto-ohjauksen, pedagogisen tuen ja oppilashuollollisten tukitoimien avulla. Yhteistyötä tehdään myös tulevien oppilaitosten opinto-ohjaajien kanssa ja olennaisten tietojen siirtämisellä varmistetaan oppilaan sujuva siirtyminen seuraaviin opintoihin.

KEHITYSKESKUSTELUT

Kehityskeskustelussa oppilas, huoltaja ja luokanopettaja/luokanohjaaja/opinto-ohjaaja keskustelevat hyvään koulunkäyntiin ja tulevaisuuteen liittyvistä asioista. Kehityskeskustelussa arvioidaan nykytilanne ja etsitään ratkaisua sekä tavoitteita tulevaan. Kehityskeskustelun teemat vuosiluokittain voivat olla mm. seuraavia:

1. - 2. luokalla: Koulunkäynnin aloittaminen (minä ja muut, minä ja opiskelu)
3. - 4. luokalla: Sujuva koulunkäynti, opiskelussa eteneminen
5. - 6. luokalla: Koulunkäyntitaidot, opiskelutaidot
7. luokalla: Yläkoulun aloittaminen, sopeutuminen ja opiskelu
8. luokalla: Opintojen eteneminen, koulunkäyntitaidot, kouluviihtyvyys
9. luokalla: Opintojen eteneminen ja tavoitteet, siirtymävaihe 9. luokalta eteenpäin

KODIN JA KOULUN OHJAUSYHTEISTYÖ

Oppilaanohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. Huoltajille annetaan mahdollisuus ohjauskeskusteluun oppilaan opiskelun ja valintojen tukemiseksi sekä erilaisissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä. Huoltajailtoja järjestetään tarpeen mukaan yläkoulun eri vaiheissa.

TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ

Vuosiluokilla 1-6 oppilaat tutustuvat ammatteihin ja työelämään normaalin koulutyön ohessa. Mahdollisuuksien mukaan vierailaan työelämässä tai alueen yhteistyökumppanien tarjoamissa toiminnoissa.

Vuosiluokilla 7-9 oppilaat tutustuvat työelämään luokkaohjauksessa, yritysvierailussa ja työelämään tutustumisjaksojen (TET) aikana. Yritysvierailun järjestämisessä huomioidaan paikalliset yritykset. TET -jaksolla oppilaat tekevät työnantajan osoittamia työtehtäviä itse hankituissa työpaikoissa. TET -jaksojen ajankohta ja pituus tarkennetaan vuosittain. Työelämää käsitellään eri oppiaineiden näkökulmista ja yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan.

MONIALAISET VERKOSTOT

Vuosiluokilla 1-6 yhteistyökumppaneita ovat muun muassa oppilashuollolliset verkostot. Yhteistyötä 6. luokalla tehdään myös tulevan yläkoulun tukioppilaiden ja opinto-ohjaajan kanssa. Yläkoulussa yhteistyökumppaneita ovat muun muassa toisen asteen oppilaitokset ja oppilashuollolliset verkostot. Lisäksi ohjaustyössä voi olla mukana muita tarvittavia tahoja.

OPPILAANOHAUS VUOSILUOKILLA 1-6

Vuosiluokilla 1-6 oppilaanohjaus on osa normaalia koulutyötä. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan lisääntyvää vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaita ohjataan tekemään ensimmäisiä opintopolkuun liittyviä valintoja sekä tuetaan urapohdinnan aloittamista ja ammattikiinnostuksen heräämistä tutustumalla työelämään ja ammatteihin. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia vahvuuksia ja heitä tuetaan kehittämään elämässä tarvittavia taitoja. Oppilaanohjauksen tavoitteet vuosiluokilla 1-6 on kuvattu tarkemmin koulun opetussuunnitelmassa.

Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa muun muassa tarjoamalla mahdollisuus oppilaan, huoltajan ja luokanopettajan väliseen kehityskeskusteluun. Oppilaanohjauksesta vuosiluokilla 1-6 vastaa luokanopettaja yhteistyössä muiden opettajien ja henkilökunnan kanssa mm. tässä ohjaussuunnitelmassa kuvatulla tavalla.

OPPILAANOHAUS VUOSILUOKILLA 7-9

Vuosiluokkien 7-9 oppilaanohjauksen tavoitteena on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että he: saavat valmiudet hyvään koulunkäyntiin, pystyvät kehittämään oppimaan oppimisen taitoja ja seuraamaan opintojen etenemistä, oppivat elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä pohtivat ja tekevät omiin valmiuksiin, arvoihin ja lähtökohtiin perustuvia valintoja. Ohjauksella edistetään opintojen loppuun saattamista ja tuetaan siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Vuosiluokilla 7-9 opetussuunnitelman mukaista oppilaanohjausta toteutetaan luokkaohjauksena Turun normaalikoulun tuntijaon mukaisesti. Luokkaohjauksen lisäksi oppilaalla on vuosiluokkien 7-9 aikana oikeus saada henkilökohtaista ohjausta ja/ tai pienryhmäohjausta koulutus- ja urasuunnitteluun, itsetuntemukseen sekä elämänhallintaan liittyvissä asioissa.

Vuosiluokilla 7-9 oppilaat tutustuvat työelämään luokkaohjauksessa, yritysvierailussa ja työelämään tutustumisjaksojen (TET) aikana. TET -jaksojen ajankohta ja pituus tarkennetaan vuosittain. Koulussa TET -jaksoa ja työelämää käsitellään monipuolisesti eri oppiaineiden näkökulmista.

Vuosiluokkien 7-9 aikana oppilaat saavat mahdollisuuden tutustua alueen toisen asteen oppilaitoksiin.

Oppilaanohjauksen luokkaohjauksesta sekä pienryhmä- ja henkilökohtaisesta ohjauksesta vastaa kullekin luokalle nimetty opinto-ohjaaja. Tämän lisäksi ohjausta antaa koko koulun henkilöstö pääsääntöisesti tässä ohjaussuunnitelmassa kuvatulla tavalla. Oppilaanohjauksesta ja ohjaustoiminnasta yleisesti ei anneta numeroarviointia, vaan arviointi perustuu oppilaiden itsearviointiin sekä vuorovaikutteeseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen.

JATKO-OHAUS PERUSOPETUKSEN JÄLKEISIIN OPINTOIHIN

Ohjauksen perusopetuksen aikaisena tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Ohjauksella tuetaan oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksella pyritään antamaan mahdollisimman hyvät valmiudet ja lähtökohdat perusopetuksen jälkeiseen jatko-opintopohdintaan.

TEHOSTETTU HENKILÖKOHTAINEN OPPILAANOHAUS (vuosiluokilla 8-9)

Oppilaalla on oikeus saada ohjausta yksilöllisten tarpeiden ja lähtökohtien mukaisesti. Ohjauksessa otetaan huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet ja vahvuudet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät.

Oppilaalle, joka tarvitsee normaalista ohjauksesta poikkeavaa lisätukea erityisesti perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen, voidaan antaa tarpeen mukaan tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta (Teho). Teho:ssa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien ja urasuunnittelutaitojen kehittäminen. Teho:n tarpeen arvioi ensisijaisesti opinto-ohjaaja yhteistyössä koulun muiden toimijoiden sekä huoltajien kanssa.

Teho:ssa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.

**Ohjauksen esimerkkisisältöjä vuosi-
luokilla 7-9:**

Siirtymävaiheen yhteistyö
Oppiaineiden opetussuunnitelman
mukainen ohjaus
Ryhmytymispäivä(t)
Työelämään tutustumisjaksot
Yritysvierailu(t)
Oppilaitosvierailu(t)
Kehityskeskustelut 7, 8, 9
Yhteishaku
Siirtymävaiheen yhteistyö
Jälkiohjaus